

Stadionin asema, kuva Arild Vågen (CC 4.0)

Tukholman metro pursuaa taidetta?

1.11.2017 0.08

Vuonna 1950 avattu Tukholman metro on valittu useaan kertaan yhdeksi maailman kauneimmista metroista. Syy on selvä. Ruotsin pääkaupungin metroasemilla vaalitaan julkista taidetta.

Yhdeksänkymmentä asemaa sadasta koristavat erilaiset taideteokset. Se tarkoittaa, että tunnelbanasta muodostuu yli sadan kilometrin pituinen taidegalleria.

Taustalla ajatus siitä, että taide kuuluu kaikille

Tukholman metron ensimmäinen tunneli rakennettiin vuonna 1933. Kesti kuitenkin vuoteen 1957 saakka, kunnes maanalaisen kaksi linjaa yhdistettiin. Kuusikymmentä vuotta sitten kahdesta erillisestä linjasta syntyi Tukholman metrojärjestelmä. Vaihtoyhteys oli T-Centralenin ja Gamla Stanin asemilla.

Taide on ollut osa Tukholman metroa alusta asti. Julkisen taiteen merkitystä alettiin pohtia Ruotsissa samoihin aikoihin metron rakentamisen kanssa. Vaikuttimena oli muun muassa Ranskassa tehty tutkimus, jonka mukaan pariisilaiset viettivät metrossa elinaikanaan yhteensä neljä vuotta. Keskustelu taiteen avoimuudesta oli alkanut Ruotsissa kuitenkin jo edellisellä vuosisadalla, kun kirjailija ja taidemaalari **August Strindberg** totesi, että taiteen tulee olla avointa kaikille tai se ei kestä aikaa. Taiteilijat **Siri Derkert** ja **Vera Nilsson** nostivat aiheen tapetille 50-luvulla uudestaan. Vuonna 1956 järjestettiin ensimmäinen kilpailu, jossa etsittiin taideteoksia metroasemille. Sen jälkeen taiteesta on tullut keskeinen osa Tukholman metrojärjestelmää.

Tässä muutama esimerkki Tukholman metrotunnelin helmistä.

Solna

Kun laskeutuu alas rullaportaita Solnan asemalla, päätyy valtaisaan punaiseen luolaan. Vuonna 1975 avatun aseman rosoiset seinät räiskyvät sateenkaaren väreissä ja aseman ylle levittäytyvä katto on

kirkkaanpunainen. **Karl-Olov Björkin** ja **Anders Åbergin** värikkäät kuvitukset kuvaavat 70-luvun Ruotsin tärkeitä yhteiskunnallisia puheenaiheita: maaseudun autoitumista ja ympäristöongelmia.

Tensta

Tenstan asema juhlistaa alueen monikulttuurisuutta. Taiteilija **Helga Henschen** tahtoi toivottaa työllään alueen maahanmuuttajat tervetulleeksi Ruotsiin. Vuonna 1975 avatun aseman seiniä koristavat kukkien ja pienten eläinten lisäksi värikkäät taulut, jotka kannustavat veljeyteen ja solidaarisuuteen kahdeksallatoista eri kielellä.

Högdalen

Högdalenin asemalla ei ole sisätiloja. Kylmällä laiturilla odottelu saattaa tuntua yksinäiseltä, ajatteli taiteilija **Birgitta Muhr**. Niinpä hän suunnitteli asemalaiturille kolme kookasta punaista tulppaania, joiden hän toivoi ilahduttavan matkustajia. Taideteos valmistui vuonna 2002.

Kungsträdgården

Kungsträdgårdenin asema koristeltiin ja vihittiin käyttöön vuonna 1977. Työtä johti maalari **Ulrik Samuelson**. Asema muistuttaa kirkkaine väreineen ja veistoksineen maanalaista puutarhaa. Taiteilija tahtoi aseman suunnittelun auttavan matkustajia ymmärtämään Kungsträdgårdenin pitkän ja arvokkaan historian puistona ja kulttuurielämän keskuksena.

Universitetet

Universitetin asema on saanut nimensä sen kupeessa sijaitsevan Tukholman yliopiston mukaan. Aseman seiniä koristavat belgialaistaiteilija **Françoise Scheinin** kaakelit, joihin on kirjoitettu YK:n ihmisoikeuksien julistus.

Hallonbergen

Hallonbergenin asema on lasten suosikki. Aseman hauska nimi toi taiteilijakaksikko **Elis Erikssonille** ja **Gösta Wallmarkille** mieleen kesän, sadut ja leikit. He suunnittelivat veikeän aseman, jota koristavat lasten piirustukset. Asemalaiturilla voi hypätä ruutua.

Stadion

Stadionin asema koristeltiin ja vihittiin käyttöön vuonna 1973. Asema juhlistaa olympialaisia ja sen värimaailma lainattiin olympiarenkaiden väreistä. Vuoden 1912 Tukholman kesäolympialaiset olivat ensimmäiset Ruotsin isännöimät olympiakilpailut.

Thorildsplan

Vihreää linjaa palveleva asema sai ensimmäisen taideteoksensa vuonna 1975, kun taiteilija **Huck Hultgrenin** tekemä aurinkoa esittävä reliefi ripustettiin raiteiden taakse. Lisää taidetta saatiin vuonna 2008, kun **Lars Arrheniuksen** kaakeleista rakentamat videopelihahmot ottivat aseman seinät haltuun.

Rissne

Vuonna 1985 avatun Rissnen aseman seiniä koristavat kronologisesti jäsenneetyt historialliset tekstit. Seiniltä voi lukea muun muassa sodista ja löytöretkistä. Taideteoksen suunnittelivat **Rolf H. Reimers** ja **Madeleine Dranger**.

Tekniska Högskolan

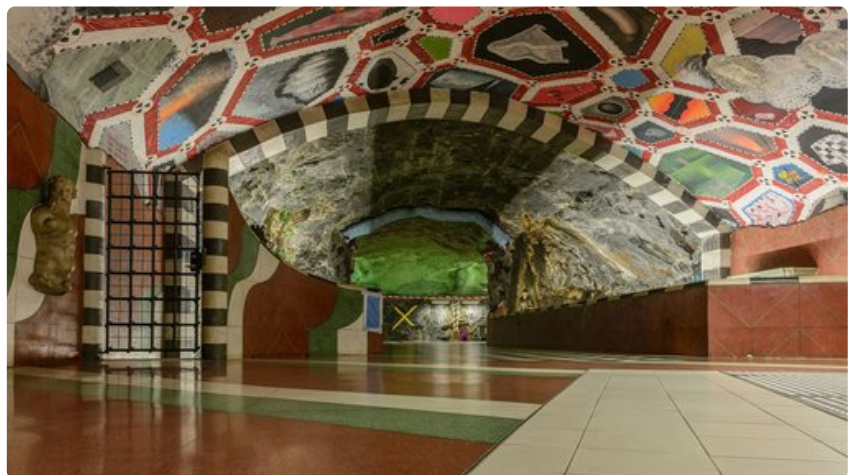
Tukholman teknillisen yliopiston kupeessa sijaitsevan aseman suunnittelu on ottanut mallia teknologian saavutuksista. **Lennart Mörkin** teosten aiheena ovat muun muassa klassiset alkuaineet.

Nosta katse lattiasta, kun olet seuraavan kerran Tukholman metron kyydissä. Yhdeksälläkymmenellä asemalla sadasta on julkista taidetta. Solnan metroasema. Kuva: Pudelek, CC 4.0.

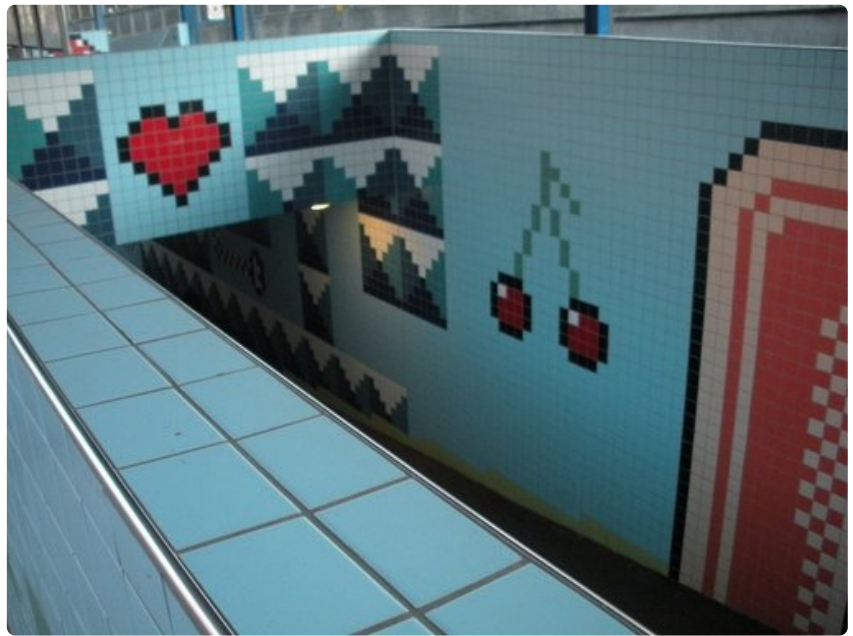

Högdalenin aseman tulppaanit. Kuva: Broberger, CC 4.0

Kungsträdgårdenin asema. Kuva: Arild Våg, CC 4.0.

Thorildsplanin asema, kuva Gumisza (CC 3.0)

Hällönsbergenin asema, kuva Jakub Halun (CC 4.0)